

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 895/2016
27.02.2017. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Владан Радојевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Високог савета судства, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2796/15 од 31.12.2015. године, у седници већа одржаној дана 27.02.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиље, **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2796/15 од 31.12.2015. године, у одбијајућем делу става другог изреке, **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене за исплату износа од још 30.000,00 динара, са каматом на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности тужиље и у наведеном делу **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 16763/14 од 21.04.2015. године, док се у преосталом делу **ОДБИЈА** ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2796/15 од 31.12.2015. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија - Високи савет судства да на име трошкова поступка по ревизији исплати тужиљи износ од 12.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 16763/14 од 21.04.2015. године, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 500.000,00 динара и то за душевне болове због повреде части и угледа и због повреде права личности – права на правично суђење износе од по 250.000,00 динара са каматом од 21.04.2015. године па до исплате. Истом пресудом одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа за износе од по још 100.000,00 динара са каматом. Обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкове парничног поступка исплати износ од 95.100,00 динара са каматом од 21.04.2015. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2796/15 од 31.12.2015. године, преиначена је првостепена пресуда одбијањем тужбеног захтева за износ од 250.000,00 динара са каматом на име накнаде нематеријалне штете због повреде части у угледа, а на име накнаде штете по основу претрпљених душевних болова због повреде права личности – права на правично суђење тужили је досуђен износ од 70.000,00 динара са каматом и одбијен у преосталом делу за износ од још 180.000,00 динара са каматом. Преиначена је одлука о трошковима поступка и тужили досуђен износ од 83.100,00 динара са каматом од дана пресуђења до исплате, док је у преосталом делу захтев одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавила ревизију тужила због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) и нашао да је ревизија дозвољена у преиначеном делу и да је делимично основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је била судија Првог општинског суда у Београду до 31.12.2009. године, а судијска функција јој је престала одлуком Високог савета судства, приликом реформе правосудног система. У поступку по приговору тужиле други састав Високог савета судства је донео одлуку 21.10.2011. године, којом је усвојио приговор тужиле и изменио првобитну одлуку од 14.06.2010. године, којом је било одлучено да тужила не испуњава критеријуме за избор и оценио да нису основани разлози садржани у образложењу одлуке Високог савета судства од 14.06.2010. године, који се односе на разлоге за сумњу у погледу стручности и оспособљености тужиле. Тужила је изабрана за судију Првог основног суда у Београду и ступила на судијску дужност 17.11.2011. године. Након објављивања одлуке о неизбору тужила се осећала повређено и понижено.

Првостепеном пресудом делимично је усвојен тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете применом члана 172. и 200. Закона о облигационим односима.

Другостепеном одлуком одбијен је тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због повреде угледа и части у целости и накнада смањена у преосталом делу захтева.

По оцени Врховног касационог суда другостепена одлука је делимично заснована на погрешној примени материјалног права. Правилна је оцена другостепеног суда да доношење одлуке о избору судија од стране Високог савета судства представља одлучивање о правима и обавезама судија, због чега Високи савет судства представља посебну врсту суда, о чему се изјаснио и Европски суд за људска права приликом тумачења члана 6. Европске конвенције за заштиту

људских права и основних слобода. Стога се и на његов рад примењују правила правичног суђења. Високи савет судства је орган у чијој је нормативној надлежности било да цени испуњеност услова за избор судија и његов став о томе није изнет у намери да се повреде част и углед кандидата, већ да се спроведе поступак избора судија и донесе одлука о избору. Одлука о избору је била предмет оцене по правном леку, који је искоришћен, након чега је донета конкретна одлука за све кандидате укључујући и тужиљу. У поступку по уставној жалби Уставни суд је утврдио да је приликом одлучивања о избору судија и тужилаца дошло до повреде њиховог права на правично суђење. Ово право је гарантовано чланом 32. Устава Републике Србије и чланом 6. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Устав Србије је право на правично суђење сврстао у људска и мањинска права и слободе уз њихову непосредну примену по члану 18. став 1. Људска и мањинска права се тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење. Право на правично суђење представља право личности. Права личности и људска права су синоними. Част и углед спадају у појам права личности у која поред части и угледа спадају и друга права прописана Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама, као што су: право на живот, физички и психички интегритет, здравље, пијетет, достојанство, приватни живот, право на изношење мишљења, заштиту лика и личности и др.

По оцени Врховног касационог суда у конкретном случају, поступањем органа тужене и начином одлучивања надлежног органа о неизбору тужиље повређена су права личности тужиље и тужила има право на накнаду нематеријалне штете по наведеном основу. Уставни суд је у својој одлуци навео бројне пропусте Високог савета судства у одлучивању и утврдио повреду права на правично суђење тужиње и осталих судија које нису изабрани у поступку општег избора у 2009. години. Повреда права на правично суђење тужиље је отклоњена одлуком Високог савета судства о избору тужиље на сталну функцију, али имајући у виду све околности конкретног случаја, утврђене у поступку пред нижестепеним судовима, Врховни касациони суд налази да тужиљи у складу са одредбама члана 154., 172. и 200. Закона о облигационим односима припада право на накнаду нематеријалне штете почињена повредом права на правично суђење као једног од права личности. Иако је тужбени захтев формулисан и као потраживање накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа, водећи рачуна да част и углед спадају у појам права личности, чија повреда је несумњиво утврђена, тужиљи припада накнада у јединственом износу услед насталих последица у душевној сфери. Висину штете Врховни касациони суд је утврдио у складу са критеријумима прописаним чланом 200. Закона о облигационим односима и налази да укупан износ од 100.000,00 динара (са раније досуђеним) представља адекватно обештећење тужиље у односу на учињену повреду права личности. Стога је због погрешне примене материјалног права другостепена пресуда делимично преиначена одбијањем жалбе тужене у делу за још 30.000,00 динара, са каматом и потврђивањем првостепене пресуде у овом делу.

Преко досуђеног износа по овом основу захтев тужиље за накнаду нематеријалне штете није основан, обзиром да је утврђено да одлука о неизбору тужиље на функцију судије није донета у циљу повреде личних добара тужиље, нити nanoшења било каквог вида штете и да је тужила реинтегрисана у процес

рада, због чега би досуђивање накнаде у већем износу било противно циљу коме накнада служи. Код доношења одлуке Врховни касациони суд је имао у виду и да у конкретном случају није утврђено да је у одлуци Високог савета судства и иступима представника овог органа у јавности било омаловажавања и непоштовања личности тужиље као судије.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је на основу члана 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку. Суд је обавезао тужену да сразмерно успеху тужиље у поступку по ревизији исплати тужиљи нужне трошкове у висини накнаде за састав ревизије износу од 12.000,00 динара.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 416. став 1. и 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић